

La Naturen Leve
Conrad Holmboes veg 13
9011 Tromsø

15.06.2021

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad. Ny 420 kV kraftledning fra Skaidi til Lebesby.

La Naturen Leve er en riksdekkende naturvernorganisasjon som arbeider aktivt mot bygging av vindindustri i Norge, <https://lanaturenleve.no/>.

Vi fikk dessverre ikke anledning til å gi høringsuttalelse til konsesjonssøknaden innen oppgitt frist. Vi takker for utsatt frist til uke 24 med å levere uttalelse, i hht. e-post fra Frode Johansen 08. juni.

I konsesjonssøknadens sammendrag poengteres det at det er Statnetts oppgave å møte fremtidens kraftbehov ved å bidra til en koordinert utvikling av kraftsystemet, samt å gjøre riktige investeringer til rett tid. Myndighetene krever at både utvikling og drift skal foregå på en samfunnsøkonomisk lønnsom måte.

Gjennom N3-prosjektet (Næring og Nett i Nord) som Statnett etablerte i 2018, har de sett nærmere på spillet mellom næringsutvikling og nettbehov øst for Skaidi. Hovedkonklusjonen fra prosjektet er at Finnmark har et svakere transmisjonsnett enn resten av landet, med liten kapasitet og høy sårbarhet. På dette grunnlaget konkluderer Statnett med at det er nødvendig å iverksette tiltak nå for å sikre bedre forsyningssikkerhet i Øst-Finnmark. Tiltaket består i å bygge ny 420-kV kraftlinje fra Skaidi til Adamselv, samt erstatte eksisterende 66 kV-linje fra Skaidi til Smørffjord med 132 kV. Statnett og Repvåg Nett søker også om ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene etter ekspropriasjonsloven. Samtidig søker de om forhåndstiltredelse, som innebærer at grunn og rettigheter kan tas i bruk før skjønn er avholdt.

Statnett forventer også en forbruksvekst i Hammerfest-området, primært knyttet til elektrifisering av Melkøya-anlegget. Dette kan innebære opp mot en dobling av det totale kraftforbruket i Finnmark fylke. Gitt denne premissen er det nødvendig å forsterke nettet fra Skaidi til Hammerfest.

Videre kan vi lese av hovedresultatet fra N3-prosjektet: "*Det er samtidig også rasjonelt å planlegge nettforsterkninger som legger til rette for å transportere økt vindkraftproduksjon fra Øst-Finnmark til Vest-Finnmark. Prosjektet er en plan for nettutvikling i Finnmark som tilrettelegger for økt forsyningssikkerhet, ny fornybar kraftproduksjon, elektrifisering og reduksjon av klimagassutslipp, og gir kapasitet til videre næringsutvikling.*"

(Vurderingene av næringsutviklingen og det framtidige kraftbehovet i Finnmark er oppsummert i rapporten «Næring i nord». De fem statlige selskapene Avinor, Enova, Gassco,

Petoro og Statkraft har deltatt aktivt som partnerbedrifter i disse vurderingene.)

Vi har følgende kommentarer til resultatene fra prosjektet:

1. Forsyningssikkerhet:
Øst-Finnmark har i dag et forbruk ca 150 MW. Flaskehalsen i linja er strekningen Lakselv – Adamselv som i dag driftes med en eldre 132 kV-linje. Dette er eneste strekk som ikke har ekstra linje. Det ville vært tilstrekkelig med ny 132 kV-linje på kun denne strekningen for å tilfredsstillende forsyningssikkerheten i Finnmark i overskuelig fremtid.
2. Ny vindkraftproduksjon:
Det er ikke Statnetts og strømkundenes oppgave å bygge og betale for nye nettforbindelser som skal tjene kommersielle interesser, i dette tilfellet særlig vindindustrien.
3. Redusering av klimagassutslipp:
Nye kraftlinjer gir ingen reduksjon av klimagassutslipp. Ved elektrifisering av olje- og gassindustrien, Melkøya innbefattet, vil olje og gass tilsvarende el-forbruket i stedet gå til eksport og brennes et annet sted. Vi har ingen holdepunkter for å si at økt vindkraftproduksjon reduserer fossil produksjon et annet sted.
4. Videre næringsutvikling:
Byggingen av kraftlinjene, 132 eller 420 kV, vil ha en beskjeden sysselsettingseffekt for lokal arbeidskraft. Her er det snakk om spesialarbeid. I tilfelle at linjen åpner opp for ny vindkraftutbygging vil det fortsatt være snakk om sysselsetting av spesialister og importert arbeidskraft i byggefasen. Til sammenlikning kan nevnes at Raudfjell/ Kvitfjell vindkraftverk i Tromsø, ett av landets største utbygginger, sysselsetter 6 personer. Det er ikke kjent hvor mange i lokalsamfunnet som har mistet arbeid på grunn av utbyggingen eller hvor mange i lokalsamfunnet som har flyttet på grunn av dette, men det er flere.

Når Statnett gjennom rapporten N3-prosjektet bruker "reduksjon av klimagassutslipp" som argument i konsesjonssøknaden, er det naturlig å trekke fram naturmangfoldkrisen og arealendringene som skaper den, og som igjen skaper klimakrisen. Naturmangfoldloven gir virkemidler til å vektlegge naturhensyn i all offentlig myndighetsutøvelse, både i og utenfor vernede områder, men vi ser ikke at virkemidlene blir brukt.

Når det gjelder naturmangfold så innehar ikke dagens plansystem tilstrekkelige verktøy som fanger opp sumeffektene av arealutviklingen. Det bør utarbeides et arealregnskap som gir oversikt over sumeffektene av arealutvikling for naturmangfold, klimagassutslipp, nærnatur, stier, jordvern og utmark. Disse effektene er forsøkt beskrevet hver for seg i delrapportene, men de er ikke gitt reelle verdier i regnskapet. I den samfunnsmessige analysen er det konkludert med at ny 420 kV kraftlinje mellom Lakselv og Adamselv har negativ samfunnsverdi. Dersom alle kostnader relatert til tap av natur skulle tas med, ville resultatet blitt enda dårligere, noe som ville vært grunn til avslag av søknaden.

Hensynet til reindrift og annen samisk naturbruk kommer når det gjelder sumeffekter i samme posisjon som naturmangfold. Sikring av naturgrunnet for samisk kultur, næringer og samfunnsnivå er en del av formålsparagrafen for plandelen av bygningsloven (§3-1c) og gjelder 40% av fastlands-Norge. I praksis er bestemmelsen lite kjent i de fleste kommuner i paragrafens virkeområde. Praksis viser at sumeffektene blir for lite vektlagt.

Disse forholdene er utdypet i La Naturen Leve sitt høringsinnspill til Regional Planstrategi for Troms og Finnmark fylkeskommune, med referanser til forskning. Vi legger ved dette høringsbrevet der vi også tar sterkt avstand fra tiltak i Finnmark som er ødeleggende for arealer og naturmangfold, spesielt forårsaket av vindkraftutbygging og tilhørende kraftlinjer. Vi vier her reindriften spesiell

plass, og vi viser i brevet til nyere forskning gjort av Jan Åge Riset og Bernt Johansen, "Inngrepskartlegging for reindrifta i Troms fylke".

Denne rapporten er bedre dokumentert og gir større bekymring for den samiske reindriften enn hva Statnetts KU, "Konsekvenser for reindrift ved utbygging av 420 kV-kraftlinje m.m. på strekningen Skaidi- Lakselv- Adamselv" gir inntrykk av.

Vi vil ikke gå inn på hver enkelt av delrutredningene i konsekvensanalysen for å kommentere de enkelte forholdene foruten å si at kostnadene for naturen er langt lettere å bære for en 132 kV-linje enn en 420 kV-linje. Høyden på mastene til ei 420 kV-linje er ca 40 m, dvs. ca det dobbelte av 132 kV-linja. Det utgjør en vesentlig forskjell i dette flate og "rolige" landskapet som har unik verdi i landssammenheng og som omfatter en del av Stabbursdalen Nasjonalpark.

Vi vil advare mot troen på at man kan "bygge" seg ut av energi- og klimakrisen. Det eneste tiltaket som virkelig kan monne, er å redusere vårt forbruk, altså det motsatte av hva Statnett her legger opp til. Vi har i dag et kolossalt overforbruk som ikke kan fortsette, og det vil være galt å bygge nye kraftlinjer som ikke har dokumentert samfunnsnytte. Vi trenger heller redusert forbruk og effektivisering av den energien vi allerede har.

Det må stilles strenge krav til framtidens industri med hensyn til energiforbruk, også i Finnmark, som har andre forutsetninger for industribygging og arbeidsplasser enn kraftkrevende og naturødeleggende industri, gruvedrift innbefattet. Vi kan ikke tillate kraftproduksjon i sårbare naturområder og samtidig invitere til etablering av f. eks. datasentere, bitcoinproduksjon, batterifabriker eller hydrogenproduksjon i de samme områdene. Også elektrifiseringen av samfunnet må foregå med en viss fornuft, slik at vi ikke bygger ned verdifull natur for å spare olje- og gassindustrien i Norge for klimaavgifter.

I henhold til energiloven skal utviklingen av strømmettet være samfunnsmessig rasjonell. Det innebærer at den samfunnsmessige nytten må være større enn den samfunnsmessige kostnaden. Analysen viser: *"Basert på de forutsetninger og antagelser Statnett har lagt til grunn får Skaidi-Adamselv negativ samfunnsøkonomisk lønnsomhet i forventning."* Store miljøinngrep, både ved nett- og eventuell vindkraftutbygging, forsterker denne konklusjonen. Når Statnett likevel søker om konsesjon for denne linja, begrunnes det med at nettiltak har lang "ledetid". Konsesjonssøknaden s. 44 : *"Statnett ønsker å ligge i forkant og ser derfor et klart behov for å vurdere ulike tiltak som kan legge til rette for forbruksvekst og næringsutvikling i Øst-Finnmark."*

Som nevnt er forbruksveksten vår og klimaets største fiende. Det burde være dagens politikk å arbeide mot den i stedet for å legge til rette for mer forbruk.

Vi anbefaler på det sterkeste at NVE gir avslag på konsesjonssøknaden da det ikke er sannsynliggjort et behov for omsøkte nettforbindelse i overskuelig fremtid.

Med hilsen

Marino J Ask

Gudmund Sundlisæter

Leder
La Naturen Leve

Styremedlem
La Naturen Leve